

[Transcript] Dagens Eko / Kraven på Kristersson efter koranbrändningarna

Begitta, hur ska svenska politiker hantera alla dessa koranbrändningar som vi ser nu? Vi gäller att ha två perspektiv samtidigt. På kort sikt, vad kan man göra på lång sikt, vad kan man göra?

Vanligtvis brukar det kanske vara svårare att hitta långsiktiga lösningar.

Här är det tvärtom, det är vad man ska göra på kort sikt som är väldigt svårt och problematiskt.

Det här är Dagens Eko med Karl Kadhammar. Idag om kraven på Kristersson efter koranbrändningarna.

Det är den 31 juli 2023.

De 57 medlemstaterna i den islamiska samarbetsorganisationen OEC, Organization of Islamic Cooperation, har kallat till ett videomöte.

Anledningen är den senaste tidens koranbrändningar i Sverige och Danmark.

På kvällen kommer organisationen med ett uttalande som fördömer koranbrändningarna och riktar kritik mot svenska och danska myndigheter som fortsätter tillåta dem.

Organisationen kräver att handlingarna omedelbart upphör och kriminaliseras.

De 57 medlemstaterna uppmanas också i uttalandet, att själva överväga ekonomiska och politiska åtgärder mot Sverige och Danmark.

Gäster Begitta Johansson, politikreporter på Eko.

Ja Begitta, vi ska snart komma till de diskussioner som förs just nu om hur svenska politiker ska hantera den här situationen som uppstått.

Men om vi börjar med att backa bandet, när uppstår den här kritiken mot svenska myndigheter?

Palludan får man väl nu säga är lite av upphovsmannen här när det gäller att bränna koranor.

Och det här går ju tillbaka till våren förra året, alltså 2022.

Själv till oroligheterna är då möten som den islomf egentlig högre extremisten Rasmus Palludan från Danmark planerade att hålla i båda städerna.

Där hamn bland annat tänkte bränna exemplar av koranen.

Sedan har ju Palludan fått flera anhängare som också vill bränna koranor.

Polisen har fått in minst sex ansökningar om allmänna sammankomster där.

Och vad blir det för reaktioner på det här?

Det har blivit en internationell kritik och det är framförallt åren muslimska världen.

Det är en influential Shia-leader, Muqtada al-Sadr, kallad en supportare för att kondemna de planerna.

Och där är ju det inte alltid politiker utan det kan ju vara religiösa ledare också.

Just i Irak så har man ju då en religiös ledare som är drivande där.

Och i Iran så måste man säga att det är bara religiösa ledare.

Så att det är framförallt de som är mycket troende muslimer som protesterar.

Och vad är det då för konkreta krav som de ställer på Sverige och Danmark?

Det är att det ska vara förbjudet att bränna koranor.

Men i det här dokumentet som kom nu från OIC talar man ju faktiskt om det är ett mycket bredare perspektiv.

Det är inte bara koranor utan det finns ju heliga skrifter då inom Islam där man är utvecklade tankar kring koranor.

Det handlar om religiösa symboler. Så att det här är ju egentligen de måler upp en annan sorts samhälle där all kritik av religion är förbjudad.

Och vad säger svenska regeringen under den här tiden?

[Transcript] Dagens Eko / Kraven på Kristersson efter koranbränningarna

Kritiken har ju delvis hjälpt att de inte säger så mycket.

Det gör att det regeringen inte har redovisat sina vitarna åtgärder för svenska folket och visat på vägen framåt.

Samtidigt befinner de sig i en oerhört pressad situation här.

En sak som försvårar för regeringen är självklart att en del av regeringsunderlaget utgörs av Sverigedemokraterna.

Gistetsutskottets ordförande, Richard Jomsoff, har ju varit ute flera gånger med väldigt kontroversiella uttalande

om att bränna hundra koranor och negativa beskrivningar och profeten Mohammed och så.

Och det är naturligtvis också någonting som uppmärksammas i utlandet och gör regeringens situationsfår.

Jag menar på att det är helt omlöneslöst det som Richard Jomsoff nu har gjort.

Och han kan inte sitta kvar på sin post efter detta, i min uppfattning.

Vad är det för balansgång regeringen går här?

Det är att inte utsätta landet för hot och våld, alltså terrorattentat.

Och samtidigt man ska värna yttrandefriheten.

Man ska hålla ihop regeringen, så att ja, man har att göra.

Och just det dilemmat när yttrandefriheten krockar, så att säga, med att människor provoceras och kränks, det måste ju ha hänt förr.

Hur har man hanterat den här frågan i andra länder?

Finland brukar nämna som exempel att då har man ju kvar en dag om trodsfrid.

Det vill säga att man ska respektera alla religioner och att man då inte får lova att skända dokument och helga skrifter och så på offentlig plats.

Men Sverige har ju inte kvar en sån lag, och de flesta sykulära länder

har inte kvar en så rann lagstiftning. Danmark tog bort den ganska nyligen.

Och där har ju Gunnarströmmen varit tydlig med att det inte är en sådan lösning men man har tillbaka i Sverige.

Att det är ett specifikt problem i just Sverige nu, tror jag,

men då har kopplingar till andra saker som medlemskap i NATO.

Ministern för civilt försvar i Sverige lyfte fram just att i den här kampanjen

för att destabilisera länder och sprida falska uppgifter och så,

där har det ju uppstått en ohelig allians, kan man säga,

mellan då religiösa grupper på ena sidan och andra sidan ryssland

och dess intress av att hålla Sverige utanför NATO.

Så det är lite lätt att bli paranoid här, att liksom kan man lita på något argument.

Vem är avsända den här för att det sammanstrålar massa olika intressen

som normalt sett står mot varandra, men som just nu råkar stå på samma sida?

Just det. Det är någon slags perfekt storm som Sverige befinner sig i här då.

Ja.

Men är det anledningen till att vi inte har sett det här hända i Tyskland eller Storbritannien eller finns det lagstiftning som de har som vi inte har?

Både Storbritannien och Tyskland har just stoppat palleren,

så det finns ju då möjligheter i de länderna att åberoppa just risk

för att en person som släpps in kan åstadkomma skada för rikets säkerhet.

Och Danmark, de har ju en lagstiftning som är rätt lik den svenska som jag förstår det.
Hur går diskussionerna där?

Det letar man ju också efter att borde värna yttrandefriheten
och samtidigt undvika kritik från muslimska länder och muslimska personer.
Där har man diskuterat att inte tillåta bränning på vissa platser
exempelvis utanför ambassader.

Men där är man väldigt splittrad.

Det finns en stark opinion emot att göra några eftergifter över huvud taget.

När man sammankallade motsvarigheten till vårt utrikesutskott
här i början av veckan så försökte man ju sälja in den här idén.

Men det gick inte så bra och när rytdrycksministern kom ut efteråt
så sa han att det här är liksom,

vi har inte ens en tid tabell för det vi får se när vi kan åstadkomma.

Så de är också långt ifrån en lösning.

Och i Sverige idag där regeringen har fått kritik som du sa
för att de inte har varit så synliga.

Vad händer här?

Så redan i slutet av juni så kom det två kammaretsdomar
där man slog fast och att polisen har inte rätt att väga in
hot mot rikets säkerhet som grund för avslag

för en sådan här manifestation

eller rättare sagt för den allmän sammankomp som är det från alla.

Och då satte man igång redan då i justitiedepartementet
och analyserade då rättsläget.

Finns det några andra möjligheter att stoppa det här?

Hur ser lagstiftningen ut på det här området?

Så det har varit känt och det har regering gått ut med ända sedan dess.

Och senast i tisdags den 1 augusti så kallade regeringen till en pressträff.

Välkomna hit till den här uppdateringen av regeringens arbete
med den svenska och den internationella säkerhetssituationen
som är välkänd.

Dagen efter OECs uttalande kallar statsminister Ulf Kristersson
och justitieminister Gunnar Strömmer till presskonferens.

Några generella stora lagförändringar är inte aktuellt.

En samlad presskår inväntar regeringens svar på kritiken
och kraven om ändrad lagstiftning.

Men ett total förbud mot koranbränningar tycks inte vara aktuellt.

Vi överväger om det vore lämpligt att ändra i ordningslagen

så att man kan ta bredare hänsyn till om till som ska ges eller inte.

Som en del vet så är man så mycket precisare

om det skapar lokala ordningsproblem

eller smittspridningsproblem om jag läste saker lagar rätt.

Då kan man alltså neka.

Vi överväger då om man har en bredare definition på detta

så att fler allvarliga störningar kan inkluderas.

Ja, Birgitta, berätta.

Vad var det som kom fram under den här presskonferensen?

Det gäller att förbjuda koranbränning om vi börjar där.

Det som framkom var att regeringen ännu så länge inte har bestämt om man ens ska utreda möjligheten att göra en ändring i ordningslagen.

Så vi befinner oss väldigt långt bort i Pipeline här.

Så vad man säger är att man tittar inom departementet på möjligheten att bredda underlaget, det vill säga, kunna säga nej med hemvisning till rikets säkerhet.

Men man har inte ens bestämt om man ska göra det.

Det finns inga direktiv.

Så det kommer inte att vara möjligt

att genomföra en sån lagändring under den här mandatperioden.

Det står ganska klart.

Jag ser utom som påpekade just ett semestergårdnastrummer att det här var grundlagsnära frågor.

Det vill säga, gör man en ändring på ett ställe,

det är liksom inte så enkelt att man gör någonting brottsligt

som inte är det, utan det kan finnas

annan lagstiftning på grundlagsnivå,

som också reglerar det, och då måste man även

ändra grundlagen eftersom grundlagen

är överordnad av annan lagstiftning.

Okej, som man ska titta på den här ordningslagen,

var det allt som de berättade på den här presskonferensen?

Man lyfte också en ändring

i det så kallade regleringsbrevet

från regeringen till polisen.

Som säga på cheferna, jag är själv redo

för att vi är en presstreff. För förra veckan

har vi alltså en eskalerad hotbild mot Sverige

från aktörer inom den våldsbjakande

islamistiska miljön.

Därför vittas också en rad åtgärder

som tar sikter på att möta situationen

här och nu. I dag torsdag så kommer den här

ändringen då i regleringsbrevet att beslutas

av regeringen. Det handlar alltså inte om

att man skjuter till nya pengar, utan att det

handlar om att man säger till polisen

att ni ska öka bevakningen av

det som kallas för inregrens, och det är så

att normalt om man kommer från ett annat EU-land

eller sängområdet så ska man inte då ha samma gränskontroll som man haft tidigare. Och det finns redan ett beslut en ny lag som trädde i kraft 1 augusti om att man ska öka de här så kallade gränsnära kontrollerna, det vill säga när man kommer in i Sverige. Men nu vill man att polisen även ska genomföra mer ID-kontroller och så ute på stan och i andra sammanhang för att veta vilka som redan befinner sig i landet på ett säkrare sätt. Men det här är alltså bara en uppmaning kan man säga till polisen att fokusera lite mer på det här. Man skjuter inte till mer pengar, man säger inte vad man ska göra mindre av i stället och så så att någon stor grej är det inte. Så det är två delar här, det är dels nationell säkerhet och det är dels att helt enkelt minska antalet krambränningar i någon mån. Är det tydligt att det regeringen vill, vill man minska antalet krambränningar? Ja det vill man ju, men här återkommer vi lite grann till det här med tidsperspektiven. Det man gör i det korta perspektivet, det är den här ändringen då i regleringsbrevet till polisen. Man vill ha säkra för medborgarna att det inte sker här och då och så, det är ytterst det det handlar om. Det andra är på lång sikt hur ska man kunna bli av med de här krambränningarna eftersom de är ett hot mot rikets säkerhet. Och den här ändringen då som man kikar på i ordningslagen, hur skulle det gå till rent konkret? När någon fick in en anmälan om allmän sammankomst så måste man inte tala om vad man ska göra på den, men de flesta av de här krambrännarna vill ju ha uppmärksamhet så de skriver där att jag har för avsikt att bränna en flagga och en koron och vad det nu kan vara om man

vill hålla upp och då kan polisen göra alltså en bedömning av den här handlingen kan den sätta igång reaktioner som i sin tur innebär ett hot mot rikets säkerhet exempelvis ökad risk för terror dård och då kan det bli ett nej där det idag måste bli ett ja. Och när skulle den här lagändringen kunna trädla i kraft i så fall? Ja, det ligger långt fram i tiden. Man har inte ens tagit fram direktiv och sedan ska man då tillsätta en utredning och den lär behöva minst under två år på sig med att det här är en grundlagsnära fråga då. Sedan ska det skickas ut på remiss. Regeringen ska behandla remissvaren. Man ska skicka en promemoria till ett förslag till lagrådet. Och när man har fått ett yttrande därifrån så ska man skriva en proposition som ska läggas fram i riksdagen, behandlas i riksdagen, klubbas i riksdagen. Så att lagstiftning är en tidsödande process. Så det är därför också som man nu försöker kika på finns det annan lag idag till exempel hets mot folkgrupp. Och då ligger det ju flera pågående förundersökningar nu. När man tittar på andra möjligheter att kriminalisera det här strömverkade inte så det här väldigt hoppfull inför de möjligheterna men man följer det. För det handlar ju också om en tolkning av gällande rättsläge. Kommer kritikerna tystna nu

efter den här presskonferensen?
Det har jag svårt att tro.
Egentligen så
var det ju en presskonferens
som handlade mer om svårigheter
när att lösa problemet än
att redovisa lösningar av problemet.
Hur besvärlig är
den här situationen för Christersson?
Den är mycket besvärlig.
Samtidigt ska man driva den här
NATO-processen vidare. Och den är
knepig nog.
Där pågår jag arbete mot att ta fram den här
färdplanen för det bilaterala
samarbetet
med Turkiet.
Turkiet är ett av länderna som är medlemmare
i OEC.
Det är en väldigt svår situation.
Var det något mer ämne
som togs upp på presskonferensen?
Ja, de flesta frågor handlar ju inte om det
som regeringen hade bjudit in
till pressreform.
Det handlar ju bland annat om
Sverigedemokraterna och
inte minst deras
ordförande i riksdagens
justitieutskott.
Rickard Jomshoff.
Gör du något för att byta
ut ordföranden
i justitieutskottet?
Men han svar där var genomgående
att dels är det riksdagen som bestämmer
vem som ska sitta ut skotten.
Det är ingenting som han kan
eller ska lägga sig i.
Han uppmanade ju indirekt
kan man säga Jomshoff då
att tänka på hur han
uttalar sig och uttrycker sig.
Jag tycker inte man ska uttrycka sig

generaliserande och fraktfullt
om andra människor eller andra religioner
eller andra länder.
Jag tycker inte minst i duppet att säkerhetspolitisk läge
ska man vara ett aktsam omorden.
Han tyckte då också
att även Jomshoff har ju ytrandefrihet
men att man också
ska ta sitt ansvar för ytrandefriheten.
Ekot Begitta Johansson.
Jag har två frågor.
Du ställde också en fråga till
Kristersson på presskonferensen.
Ja bland annat så frågade jag
om den här rapporten från OEC
att den är ju väldigt långtgående.
Det är inte bara att
förbjuda koranbränningar
vilket inte är bara i sig då.
Men det handlar ju också om en annan respekt
för religiösa symboler
religiösa skrifter.
Det här är ju att ge
religionen en
närmast överordnad ställning
i samhället
på ett sätt som det var
väldigt, väldigt länge sedan vi hade i Sverige.
Det är ju väldigt olika
länder. Sverige, vi står
fullt ut upp för svensk ytrandefrihet.
Det är viktigt.
Det är inte så att Sverige anpassar sig till
andra länders krav på Sverige.
Det gör vi inte.
Vi analyserar nu den texten.
Han svarade att man just nu analyserar
dokumentet i Utrikesdepartementet.
Och det gör man ju de facto.
Och sen så kommer
förmodligen bildström då
att tala om
vad man har kommit fram till.
Och sen handlar det ju inte bara

påpyckade krister från
om att politiken ska lösa alla problem
utan att vi som enskilda
individer och medborgare
också har ett ansvar för
våra handlingar
och hur vi uttrycker oss.
I ett fritt land som Sverige har man
med stora friheter.
Men med mycket stora friheter
följer också mycket stort ansvar.
Då har vi ett gemensamt ansvar
att agera på ett sådant sätt
att vi inte utsätter Sverige
svenskar och svenska intressen
för stor fara.
Det här kanske är ovanligt för många svenskar
att behöva tänka i de termen.
Men så ser världen ut just nu.
Tack Begitta.
Tack.
Och det var allt
från Dagens Eko.
Vi hörs igen imorgon.